

К. В. ИВАНОВ—ХУДОЖНИК

Константин Васильевич Иванов талантлә поэт пулните кানा мар, вәл үлттаруллә живописец пулните тә паллә пулса тәрат. Вәл живопись ёчне тә, литература ёчне юратнә пекех, чөререн юратнә. Ку тәләшрен К. Иванова Украина халәхән аслә поэчепе – Т. Г. Шевченкопа танлаштарма пулать. Т. Шевченко пирәншән литературапа та, живопись ёсәнче тә паллә. Пирән К. Иванов та, Т. Г. Шевченко пекех, литературапа та, живописьре тә нумай ёсем туса хәварнә.

1908–1909 ҫулсенче К. Иванов учитеle вәренсе тухас тесе унта-кунта ғүрәсө ывәннә ҳыңсан, 1910 ҫулти кәркүннә каллех Чәмпәре չавәрәнса ҹитнә. И. Я. Яковлев, вәл вәхәтра ҹаваш шкуләсен инспекторе пулнашкер, К. Ивановән художестваллә пултаруләхне курса, ѣна арсын тата хәрәкасен приготовительнай классенче чистописанипе рисовани предмечесене вәрентме вырнастарнә. Җакән ҳыңсан вара К. Иванов, литературапа пысак ёсем туниле пәрлех, художество ёчне вәренме тытәннә, художник пулма ёмәтлени. Вәл вәхәтра Чәмпәти ҹаваш шкуләнче рисовани преподавателे пулса ёсле. нә Н. Некрасов пуләшнипе вәл Питетри Художество Академинчен вә-

К. Иванов ҫуллә краскәпа үкернә „Тәләк“ картина.

ренсе тухажансемпе пәртан диплом илме хатерлени.

Җак вәхәтра вәл, хәйән ҹав вәхәти юлташсем халь каланә тәрәх, питети нумай картинасем үкернә. Вәл үкернә картинасендеш палләрхисем: хәйән ашшепе амәшән портречесем, ҹав вәхәтра Чәмпәр шкуләнчи столярнай мастерской пүсләхе пулнә Н. Никаноровән сәнә, шкулта вәрене- кенсем «Иван Сусанин» оперәна на пулать. Ку картина пире К. Ива-

лартнә чух үкернә паха декорацисем, сцена валли չырна занавессем т. ыт. те пулнә. Кунсәр пүсне 1912 ҫулта ҹаваш шкуләсene валли кәларнә буквварь ҹинче тә К. Иванов үкернә картинасем питети нумай пичетлени.

Паянхи ҹуна К. Иванов үкернә картинасендеш виçе картина (ҹаваш старики, ҹаваш хәрәрәмә тата ытә) усранса юлнә, вәсем халь Шупашкарта, художество галлерејәнче усранаң- се.

Халиччен усранса юлнә ҹак картинасем К. Ивановән живописьри пултаруләхе ҹинчен питети үçсан կәтартса парасцә.

Акә, пирән, умра К. Иванов ҫуллә краскәпа үкернә старики тата ҹаваш хәрәрәмән сәнәсем пур. (Ку картинасем «Ҫамрәк Большевик» ҳаçатан кәфалхи мартан 29-мәшәнче тухнә 36-мәш №-нче пичетлени). Җак картинасем ҹинче, старики хәрәрәм пичесем ҹинче авалхи тискер саманари пусмәрләхән хура мәлки курәнса паләрат. Җав вәхәтрах вәл картинасем ҹинче ҹаваш халәхән, ытти халәхәсен пекех, ырә кәмәлә, тәвәнләхә ялкәшса курәнат. Пәтәмешле илсен, ку картинасем ҹаваш халәхән авалләхне лайәх կәтартса парасцә.

К. Ивановән халиччен усранса юлнә картинасендеш чи интересли вәл- ытә шүсне үкернә лирикәллә картина на пулать. Ку картина пире К. Ива-

новән виләмсәр произведенине – «Нарспи» поэмәна аса илтерет. Кәс- кен каласан, ку ытә пүсне үкернә картина Нарспи тәләк тәрәх չыр- на теме пулать. Мәншән тесен, вәл картина Нарспи тәләк ҹинчен չырна сәвә строкисене ирәк- сөрек аса илтән.

Поэмәра ҹапла չырна:

Сетнер тутлә չывәрать
Ҫүлә юман ҝутәнче,
Нарспи ларат тәләрсে
Сетнер пүсә вәçәнче,

Нарспи тәләк тәлленет:
Ашшә ытә пулнә та,
Шәләсемле шаккаса
Сиксе ҹүрет вәрманта:

«Аста тартан, усал хәр?
Пүсна ҹийәт тупәнсан! –
Итә ури айәнче
Шатәртатать сәм вәрман.

Ҫавәнна та ку картина пәр ик- келенмесрек «Тәләк» тесе ят пама пулать.

Халь, К. Иванов ҫуралнәранны 50 ҫул тултарнине паллә тунә май, ҹаваш художникесем умәнче тәракан задачасендеш пәри вәл – унән художество наследине пәтәмпех пәр ҹәре пухса, вәсene художестваллә анализ тәвасси пулать. М. ИВАНОВ.

Ответлә редактор М. И. ЮРЬЕВ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: гор. Чебоксары, ул. Володарского, 5. Дом печати. Телефоны: общий 4-30, типографии 5-14.

Упол. Чувашглавлит № 421

г. Чебоксары, типография № 1 Наркоммистрома ЧАССР.